

Közhasznúsági jelentés
Az Európai Utas Alapítvány 2012. évi tevékenységéről

Általános rész

Az Európai Utas Alapítvány 1990. július 11-én 397. sorszám alatt nyilvántartásba vett, majd 1998. január 1-jétől a 12. Pk62 703/12. végzés alapján kiemelten közhasznúvá minősített alapítvány.

Az Alapítvány működésének célja:

- Európa – és benne Közép-Európa – sajátos történelmi hagyományainak és kultúrájának megőrzése és fejlesztése,
- kulturális és tudományos közvetítés a közép-európai régió országai, a térség nemzeti és nemzeti kisebbségei között,
- a fenti célok megvalósítása érdekében egy Magyarországon szerkesztett többnyelvű nemzetközi folyóirat létrehozása,
- előadások, találkozók, konzultációk szervezése történeti, művészeti, politológiai, környezetvédelmi, stb. témákban,
- a kuratórium döntése alapján egyéni és csoportos kutatások megindítása és támogatása az alapítói célt szolgáló témákban.

A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 19. §. (1) bekezdése szerint a közhasznú szervezet az éves beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági jelentést köteles készíteni, amelynek elfogadása a Közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A közhasznúsági jelentést a törvény által előírt alábbi tartalommal terjesztették a Közgyűlés elé:

1. Számviteli beszámoló
2. A költségvetési támogatás felhasználása
3. Az Alapítvány vagyonának alakulása, a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás
4. A cél szerinti juttatások és azok felhasználása
5. A központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától és mindezek szerveitől kapott támogatások
6. A közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások értékét, illetve összegét
7. A közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámoló

I. Számviteli beszámoló

Az Alapítvány 2012-ben kettős könyvvitelt vezet, s a 219/1998/XII.30. kormányrendelet szerint közhasznúsági jelentést készít.

A mérleg fontosabb tételei (adatok e Ft-ban)

ESZKÖZÖK	
A. Befektetett eszközök	0
B. Forgóeszköz	8 342
C. Aktív időbeli elhatárolások	15
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	8 357
FORRÁSOK	
D. Saját tőke	7 029
E. Céltartalékok	0
F. Kötelezettségek	328
G. Passzív időbeli elhatárolások	1 000
FORRÁSOK ÖSSZESEN	8 357

Közhasznú egyszerűsített éves beszámoló
EREDMÉNYLEVEZETÉS 2012. év

Sorszám	A tétel megnevezése	2012.12.31.
A	Összes közhasznúsági tevékenység bevétele	5 498
A1	A1 Közhasznú célú működésre kapott támogatás	0
	a. alapítótól	0
	b. központi költségvetésből	0
	c. helyi önkormányzattól	0
	d. egyéb	0
A2	A2 Pályázati úton elnyert támogatás	5 498
A3	A3 Közhasznú tevékenységből származó bevétel	0
A4	A4 Tagdíjból származó bevétel	0
A5	A5 Egyéb bevétel	10 510
B	B Vállalkozási tevékenység bevétele	0
C	C Összes bevétel	16 851
D	D Közhasznú tevékenység bevétele	16 851
D1	D1 Anyagjellegű ráfordítások	5 630
D2	D2 Személyi jellegű ráfordítások	830
D3	D3 Értékcsökkenési leírás	148
D4	D4 Egyéb ráfordítások	1 494
D5	D5 Pénzügyi műveletek	0
D6	D6 Rendkívüli ráfordítások	0
E	E Vállalkozási tevékenység ráfordításai	0
F	Összes ráfordítás	8 749
G	Adózás előtti eredmény	8 749
H	Adófizetési kötelezettség	0

I	Tárgyévi vállalkozási eredmény	0
J	Tárgyévi közhasznú eredmény	8 749

2. A költségvetési támogatás felhasználása

A központi költségvetésből a 2012-es évben 0 E Ft támogatásban részesültünk.

3. A Szervezet vagyonának alakulása, a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatása

Befektetett eszközök	0 E Ft
Forgóeszközök	8 342 E Ft
Összes eszköz	
Kötelezettségek	328 E Ft
Saját tőke	7 029 E Ft

4. A cél szerinti juttatások és azok felhasználása

Alapítványunk ebbe a körbe tartozó juttatásokat nem nyújtott és nem számolt el.

5. A központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától és mindezek szerveitől kapott támogatások

Alapítványunk részére 2011 folyamán költségvetési szervektől projektfinanszírozási pályázaton elnyert támogatás:

Pályázató szervezet neve	Cél	Összeg
Nemzeti Kulturális Alap	2011. évi támogatás elszámolása	398.355 Ft
Nemzeti Kulturális Alap	2012.évi programok megvalósítására	4.000.000 Ft
Nemzeti Kulturális Alap	2011. évi támogatás	1.100.000 Ft

6. A vezető tisztségviselők juttatásai

Az alapítvány vezető tisztségviselői 2012-ben semmiféle juttatásban nem részesültek.

7. A 2012. évi tevékenységről szóló beszámoló

Az 1990-es alapítású Európai Utas Alapítványt azzal a céllal hozták létre, hogy felkarolja Európa és benne Közép-Európa sajátos történelmi hagyományainak és kultúrájának megőrzését és fejlesztését; a kelet-európai régió országai, a térség nemzeti és kisebbségei közötti kulturális és tudományos közvetítést. Különböző előadások, találkozók, konzultációk szervezésével az európaiság eszméinek érvényre juttatására törekszünk.

A 2000-ben az NKÖM által állami intézményként létrehozott Közép-európai Kulturális Intézetet az Európai Utas Alapítvány és az NKÖM között 2004-ben kötött megállapodás alapján 2004-től az Alapítvány működteti. A Közép-európai Kulturális Intézet 2012-es tevékenységét alapvetően meghatározta a folyamatos forráshiány. Ebben a helyzetben arra törekedtünk, hogy fenntartsuk az Intézet iránt érdeklődők figyelmét, a szakma, a történészek, politológusok, újságírók érdeklődését. Olyan témákat választottunk, amelyek lehetőséget adtak arra, hogy vizsgáljuk Közép-Európa és a Kárpát-medence kisebbségeinek történetét és jelenbeli helyzetét.

Erre lehetőséget adott egy hatalmas életmű bemutatása – Komoróczy Géza: *A zsidók története* –, a könyv a zsidók közép-európai jelenlétét 1000 esztendőre visszamenőleg tekinti át térségünkben. Valamint egy másik kisebbség történetének bemutatása, a dunai sváboké, akik az 1700-as évek közepén indultak el Baden-Württembergből, Ulmból az akkor kihalt Kelet- és Közép-Európába, hogy a folyamatos háborúk következtében elnéptelenedett területeken új életet és kultúrát teremtsenek (Eiler Ferenc: *Németek, helyi társadalom és hatalom harca 1920-1989*). E kérdés lehetővé tette azt is, hogy az Európai Unió szempontjából vizsgáljuk a témát. Dobos Balázs könyvéről (*A kisebbség joga*) a téma kiváló szakértője, Kovács Péter alkotmánybíró tartott előadást.

A könyvbemutatókat és vitákat kiegészítette egy-egy, a határon túliakhoz kapcsolódó rendezvény. Bosko Krstic a Vajdaság és Szabadka különös történetét mondta el vetített képes előadásában (*Az azúr őrzőinek legendája. A Zsolnay kék vázák története*). A képzőművészet, az irodalom és a történelem e sajátos vegyületéhez hasonló volt Murádin Jenő könyvének bemutatója (*Kolozsvár képzőművészete a 19. században*).

A személyes találkozónak is nagy jelentősége volt. Borsi-Kálmán Béla könyvének (*Megközelítések II.*) bemutatójára Erdélyből, Romániából és Brüsszelből is érkeztek érdeklődők és hozzászólók. Ahogyan Murádin Jenő a román-magyar kölcsönhatásokat, Bosko Krstic a szerb-magyar-osztrák kultúra kapcsolatait tekintette át, úgy Borsi-Kálmán könyve a román-magyar együttélés korábbi problémáiról és jelen helyzetbeli lehetőségeiről beszélt.

Kállay Oszkárt, a Brüsszelben élő orvost, aki évtizedek óta a brüsszeli magyar emigrációnak – és napjainkban már egy erdélyi falu iskolájának is – támogatója, 2012-ben Pro Cultura Hungarica díjjal jutalmazta az EMMI. Kitüntetése átvételekor Budapesten járt, ezt az alkalmat használtuk ki arra, hogy az életéről szóló beszélgetésben vizsgáljuk a magyarság, Kelet-Közép-Európa és Nyugat-Európa sajátos kapcsolatait.

Csáky Pál politikus és író könyvét (*Álom a szabadságról*) Németh Zsolt, a Külügyminisztérium államtitkára mutatta be. A rendezvényen megjelent a magyar történész szakma, de az erdélyi, szlovákiai magyar kisebbségek politikai képviselői is.

A Közép-európai Kulturális Intézet változatlanul ápolta kapcsolatait a szomszéd nemzetek kultúráinak képviselőivel: szlovákokkal, csehekkel, osztrákokkal, lengyelekkel. A kölcsönös tájékoztatáson túlmenően mindezt a céllal tettük, hogy mint a korábbi évek mindegyikén (*20 évvel a rendszerváltozás után*, 2009; *A Duna ősszeköt*, 2011 c. konferenciák), 2012-ben is megrendezzük szokásos nemzetközi találkozóinkat *A sokcentrumú Közép-Európa* címmel. Ezt a rendezvényt a KÜM támogatásával, az MKI segítségével december első dekádjára szerveztük, ám az események torlódása miatt, s figyelembe véve azt, hogy 2013 Magyarországon Közép-Európa éve lesz, ezért a szervezőmunka eredményeit megőrizve, a kapcsolatokat fenntartva ezt a nemzetközi találkozót áthelyeztük 2013 első félévére.

2012-ben tovább erősítettük magyarországi kapcsolatainkat az MTA intézeteivel (Kisebbségkutató, Történettudományi, Irodalomtörténeti), továbbá az MKI-vel. Nem csak az említett kulturális műhelyek képviselői szerepeltek a KeKI-ben, hanem munkatársaink is bekapcsolódtak az ő rendezvényeikbe.

2012-ben is folytatódott a *Hidak, korok, Budapest* c. vándorkiállításunk külföldi bemutatkozása. Szlovéniában Mariborban és Ljubljánában, továbbá Lendván került a nézők elé. A kiállítás-megnyitókön a KÜM és Budapest város magas rangú képviselői is részt vettek. E kiállítás francia-angol nyelvű Brüsszel városának segítségével Brüsszelben, a Halle Saint-Géry városi kiállítótermében egy hónapig volt látható. A kiállítás szerb nyelvű változata eljutott Szerbiába is, Niš városában 2012 szeptemberében mutatták be. Magyar és szerb nyelvű változata látható lesz a Vajdaságban, 2013-ban Zentán és Szabadkán.

A 2012-es esztendőt keretbe foglalta a *Csillagszálló* c. kulturális műhely lapjainak és munkatársainak bemutatkozása. A *Csillagszálló* igen sajátos helyet foglal el a mai magyar periodikák között, hiszen egy kisebbség, a városi szegénység életének bemutatására vállalkozik, mi több, mozgalmával segíti is az Oltalom karitatív intézmény munkáját, amelyben a rendezvényeken a szerzőkön kívül részt vesznek a lap terjesztői illetve más olyan értelmiségiek is, akik fontosnak tartják jelenlétüket a városi szegénység elleni munkában. Az ő rendezvényeikhez kapcsolódott Párizsban élő Karikó Szaboles grafikáinak kiállítása.

2012. évi rendezvényeink:

Könyvbemutatók, beszélgetések, kutatási eredmények nyílt fórumai

- március 28. Csáky Pál: *Álom a szabadságról*. Könyvbemutató a KeKI-ben, a kötetet bemutatta Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára
- április 19. az MTA Kisebbségkutató Intézetének könyveiről vetítéses előadást tartott: Gyurgyák János, Schweitzer Gábor, Nádasdy Ádám, Pritz Pál, Kovács Péter
- szeptember 18. Murádin Jenő: *Kolozsvár képzőművészete*. Vetítettképes előadással kísért könyvbemutató, előadók: Szűcs György művészettörténész, Beke Mihály András esszéíró, kultúrdiplomata
- október 17. az MTA Kisebbségkutató Intézetének könyveiről vetítéses előadást tartott: Stefano Bottoni, Michael Prosser-Schell, Bíró László, Balogh István
- október 30. Borsi-Kálmán Béla: *Megközelítések II.* című kötetének bemutatója. A kötet szerzőjével Bíró Béla (Sepsiszentgyörgy) beszélgetett
- november 19. *Az azúr őrzőinek legendája. Hat Zsolnay-váza története* (Bécs, Palics, Pécs) – a szecesszió nemzeti változatai. Vetítéssel egybekötött beszélgetés Bosko Krstićcel, a Rukovet főszerkesztőjével, a könyv szerzőjével. Beszélgetőtárs: Balázs-Arth Valéria művészettörténész

Kiállítások

jan. 20. Karikó Szaboles grafikus kiállítása

Vándorkiállításunk külföldön: *Hidak – korok – Budapest*

- március 7. Maribor, Bölcsészettudományi Kar Amfiteátruma
- június 5. Brüsszel, Magyar Ház
- augusztus 17. Lendva, Bánffy-kastély
- szeptember 18. Niš (a Magyar Kultúra Napja keretében)

Irodalmi és művészeti estek

- jan. 20. *Szépirodalom és érzékenyítés*. Kortárs művek és irodalmi beszélgetések emberről és művészetről. Házigazda Fenyő D. György tanár, irodalomtörténész, közreműködött Szalay Kriszta színművésznő

- január 26. „Hovatovább minden ciki, ami szép” Jónás Tamás, Kálmán Gábor, Péntek Orsolya és Turi Tímea beszélget és olvasta fel műveit. Elhangzott még Bódis Kriszta, Centauri és Garaczi László novellája. Császtvay Tünde vetített és mesélt a nőszeménnyről hajdani örömlányok fényképei alapján.
- február 1. *Csak győzzünk röhögni! A humortól a szarkazmusig 1. rész* Fenyvesi Kristóf, Legát Tibor és Csikós Attila beszélgetett és felolvasta műveit. Elhangzott Kiss Ottó tárcája, Lackfi János verse, Podmaniczky Szilárd tárcája, valamint Szabó Bori és Nényei Pál kabaréjelenete
- február 3. *Csak győzzük kiheverni! A humortól a szarkazmusig 2. rész.* Kertész Anna, Podmaniczky Szilárd és Tóth Kinga beszélgetése és felolvasása műveikből. Elhangzott Kemény István verse és Hegedüs Vivien novellája. Pantomim: Tatai Veronika
- február 8. *Hétköznapi tragédiák - Tragikum szenvtelenségbe rejtve.* Karafiáth Orsolya, Mézes Gergely, Scheer Katalin, Simon Márton, Vécsei Rita Andrea beszélgetése és felolvasása. Elhangzott Áfra János verse, Kálmán Gábor regényrészlete, Pálfi Anna és Szvoren Edina novellája. Tisztulás – Moldova Ágnes dokumentumfilmje vágyakról, árvízről, hajléktalanságról
- február 10. *Emberi értelemben.* Bánki György, Esze Dóra, Kalász István, Kertész Anna, Schüttler Tamás és Ughy Szabina beszélgetett és felolvasott műveiből. Elhangzott Cserna-Szabó András és Péntek Orsolya novellája, Jónás Tamás verse, Radics Viktória gondolatai. *Jogod van* – a Csimota Könyvkiadó animációs filmje a fogyatékkal élők jogairól.
- április 4. Csillagszálló lapbemutató. *A szemét perspektívái.* Felolvasott Nyerges András és Hegedüs Ágota, elhangzott Grozdits Hahó novellája és Kiss Ottó verse. Arcok Sydney jazzkorszakából. Vetítés Magyarországon még nem publikált börtönfotókból.
Beszélgetés Török Andrással, a Summa Artium igazgatójával. Aradi Péter beszélgetett Korniss Péter és Závada Pál Egy sor cigány című kötetéről. Zenélt: a Melodisztik együttes
- december 13. Halljatok csodát! Csillagszálló lapbemutató. Verset mondott Sós Dóra, novelláját felolvasta Mézes Gergely, papírszínházi mese Szabó Imola Juliannával, zene: (Zombori duó). Az Igazgyöngy Művészeti Iskola növendékeinek alkotásaiból. Hangfestés improvizáció Amigó festővel Szilágyi Sándor zenéjére

Egyéb rendezvényeink, programjaink

- május 16. Kállay Oszkár budapesti köszöntése a Pro Cultura Hungarica kitüntetés átadása alkalmából, közönségtalálkozó a KeKI-ben május 22-én
- A Duna Stratégia építése: szakmai találkozók Budapesten, a KeKI-ben, fórumbeszélgetések keretében

Budapest, 2013. május 7.

Pomogáts Béla
kuratóriumi elnök